

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ PENTRU L I C E U

EDUCAȚIE CIVICĂ

[CURRICULUM LA DECIZIA ȘCOLII]

Aprobat cu ordin al ministrului

Nr. 4730 / 22.09.2004

NOTĂ DE PREZENTARE

Curriculum-ul școlar pentru disciplina opțională “Educație civică” poate fi propus ca ofertă de curriculum la decizia școlii pentru aria curriculară “Om și societate”, proiectată având în vedere un buget de timp de 1 oră pe săptămână.

Documentul sintetizează experiența pozitivă acumulată în cadrul Proiectului “Educație Civică - curriculum și pregătirea profesorilor” desfășurat, în parteneriat de Ministerul Educației și Cercetării și Departamentul de Stat al S.U.A prin Ambasada S.U.A la București.

Scopul proiectului este:

- Pregătirea elevilor români în vederea participării active la construirea unei societăți democratice pluraliste
- Promovarea relațiilor democratice între membrii comunității școlare, care include elevi, profesori, conducerea școlii, părinți
- Pregătirea profesorilor pentru susținerea acestui demers prin activitățile pe care le vor desfășura cu elevii.

În elaborarea acestui curriculum autorii au avut în vedere:

- Cerințele formulate în textul Legii Învățământului, în special în articolele 3 și 4 referitoare la idealul educațional și la finalitățile învățământului
- Achizițiile anterioare ale elevilor în acest domeniu (în special ca urmare a parcurgerii disciplinelor Educație și Cultură civică)
- Experiența internațională în acest domeniu.

În acest context, necesitatea educației civice este legată de pregătirea tinerilor în sensul:

- Cunoașterii și susținerii ideilor și valorilor democrației
- Manifestării lor ca cetățeni informați și responsabili
- Participării competente la viața școlii și, în perspectivă, a societății
- Dezvoltării deprinderilor de evaluare, luare a deciziilor și de apărare a unei poziții.

Formarea competențelor vizate se va realiza cu ajutorul a trei unități de conținut, respectiv:

- Fundamente ale democrației
- Politică și democrație
- Societatea civilă și rolul ei într-o democrație.

Autorii consideră că una dintre finalitățile cursului vizează elaborarea și derularea unor proiecte de activitate în folosul comunității pe baza identificării unor nevoi specifice comunităților locale.

Structura curriculum-ului include următoarele componente:

- Competențe generale
- Competențe specifice și unități de conținut
- Valori și atitudini
- Sugestii metodologice.

Competențele generale sunt preluate din curriculum-ul școlar de trunchi comun dezvoltat în liceu pentru disciplinele specifice științelor sociale.

Competențele specifice sunt corelate cu unitățile de conținut, corespondența dintre acestea nefiind biunivocă; o anumită competență specifică poate să fie atinsă prin diferite unități de conținut.

Valorile și atitudinile recomandate completează dimensiunea cognitivă a învățării cu cea afectiv-atitudinală și morală din perspectiva studierii acestei discipline, dar și a finalităților educației.

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta utilizarea prezentului curriculum în proiectarea și realizarea activităților de predare-învățare în concordanță cu specificul disciplinei și cu statutul acesteia de curs opțional.

COMPETENȚE GENERALE

1. Utilizarea conceptelor specifice științelor sociale pentru organizarea demersurilor de cunoaștere și explicare a unor fapte, evenimente, procese din viața reală
2. Aplicarea cunoștințelor specifice științelor sociale în rezolvarea unor situații – problemă, precum și în analizarea posibilităților personale de dezvoltare
3. Cooperarea cu ceilalți în rezolvarea unor probleme teoretice și practice, în cadrul diferitelor grupuri
4. Manifestarea unui comportament social activ și responsabil, adecvat unei lumi în schimbare
5. Participarea la luarea deciziilor și la rezolvarea problemelor comunității

COMPETENȚE SPECIFICE ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Competențe specifice	Conținuturi
<p>1.1. Identificarea principalelor valori și principii ale democrației</p> <p>2.1. Identificarea și caracterizarea rolului unei guvernări democratice în satisfacerea nevoilor și intereselor cetățenilor</p> <p>2.2. Exercițarea drepturilor cetățenești și a responsabilităților într-o societate democratică</p> <p>2.3. Argumentarea necesității respectării legilor de către toți cetățenii, inclusiv de cei investiți cu autoritate</p> <p>5.1. Participarea cetățenilor la adoptarea deciziilor și soluționarea problemelor comunității prin exercitarea unor deprinderi specifice de participare</p>	<p>I. Fundamente ale democrației</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ De ce ar trebui să alegem democrația? ▪ Care sunt principalele valori și principii ale democrației? ▪ Cum îți poți exercita drepturile și responsabilitățile într-o societate democratică? ▪ De ce este important ca într-o democrație toți cetățenii, inclusiv cei investiți cu autoritate să respecte legile? ▪ Ce deprinderi de participare sunt necesare unui cetățean într-o democrație ?
<p>1.2. Identificarea și descrierea instituțiilor democratice din România</p> <p>1.3. Identificarea factorilor care influențează campania electorală</p> <p>2.4. Argumentarea necesității pluralismului politic într-o democrație</p> <p>4.1. Analizarea factorilor care influențează participarea cetățenilor la alegeri prin exercitarea dreptului la vot</p> <p>4.2. Analiza impactului pe care alegerile locale și naționale îl are asupra vieții politice interne și a imaginii țării în străinătate</p> <p>4.3. Operarea cu criterii valorice pentru evaluarea activităților publice ale reprezentanților aleși</p>	<p>II. Politică și democrație</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Care sunt și cum funcționează instituțiile democratice în România? ▪ De ce este necesar ca într-o democrație să existe mai mult decât un singur partid politic? ▪ Cum ai organiza tu o campanie electorală? ▪ Cum ne alegem reprezentanții? ▪ Cum ar trebui să ne evaluăm reprezentanții?
<p>1.4. Identificarea și analizarea caracteristicilor societății civile și a rolului structurilor acesteia într-o societate democratică</p> <p>3.1 Cooperarea cu ceilalți membri ai grupului în vederea identificării și soluționării unor probleme publice controversate</p> <p>4.4. Demonstrarea calității de conducător și a capacității de a iniția organizarea unui grup sau a unei coaliții într-o democrație</p> <p>4.5. Identificarea modalităților prin care cetățenii, grupurile și asociațiile influențează politicile publice</p> <p>5.2. Promovarea toleranței ca valoare a societății democratice și manifestarea unui comportament tolerant în rezolvarea unor probleme ale comunității</p>	<p>III. Societatea civilă și rolul ei într-o democrație</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ce este societatea civilă și care este rolul ei într-o democrație? ▪ De ce avem nevoie de lideri? ▪ Cum pot cetățenii, grupurile sociale și asociațiile să influențeze politicile publice? ▪ Cum poți să examinezi și să iei atitudine față de problemele publice controversate? ▪ De ce avem nevoie de toleranță în societate?

VALORI ȘI ATITUDINI

Procesul de predare-învățare a cursului opțional “Educație civică” are la bază și promovează următoarele valori și atitudini:

- respect față de drepturile omului și demnitatea umană, față de Constituție și legi, precum și disponibilitatea de a se angaja în activități care le susțin;
- toleranță pentru indivizi și grupuri care manifestă valori, opinii și credințe diferite;
- considerarea pluralismului ca o valoare principală a democrației;
- implicarea activă în viața politică și societatea civilă;
- asumarea responsabilităților cetățenești (personale, politice și economice);
- a fi un cetățean bine informat, atent la problemele publice.

SUGESTII METODOLOGICE

Prezentul curriculum se adresează profesorilor care doresc să predea disciplina “Educație civică” și a fost astfel conceput încât să răspundă exigențelor impuse de noua concepție asupra finalităților educației, prin deplasarea semnificativă de accent de pe conținuturi pe competențe.

Competențele specifice sunt corelate cu unitățile de conținut. Corelația propusă are în vedere posibilitatea ca orice competență specifică să poată fi atinsă prin diferite unități de conținut, neexistând o corespondență biunivocă între acestea .

În vederea formării și consolidării competențelor specifice pot fi folosite activități de învățare cum ar fi:

- analiza de conținut
- simulare
- jocul de rol
- studiul de caz
- portofoliul
- activități de învățare socială
- activități de învățare prin cooperare
- activități în folosul comunității

Vor fi folosite ca principale modalități de evaluare:

- elaborarea de proiecte pe teme date
- analiza de text
- probe scrise
- observare directă
- portofoliul.

BIBLIOGRAFIE

- Declarația Universală a Drepturilor Omului;
- Convenția cu privire la drepturile copilului;
- Constituția României;
- Gabriel A. Almond, Sidney Verba – Cultură Civică, Editure Du Style, București, 1996;
- Cezar Bîrzea – Cultură Civică, Editura trei, 1999;
- Dominique Chagnolland – Dicționar al vieții politice și sociale, All, 1999;
- Center for Civic Education – Foundations of Democracy, Calabasas, Ca, 1995;
- Charles N. Quigley (coord.) – Civitas, Center for civic education, Calabasas, Ca, 1991;
- Robert N, Bellah (coord.) - The Good Society, First Vintage Books, 1992;
- Paul Gagnon – Democracy's Untold Story, American Federation of Teachers, 1987;
- John J. Patrick – Resources on Civic Education for Democracy: International Perspectives, ERIC, Indiana University, 1996;
- Fernando Savater – Politica pentru fiul meu, Humanitas, 1999.

Autori :

- prof. Dorina Chirițescu, Grupul Școlar Nichita Stănescu, București
- prof. Cecilia Deme, Liceul Nagy Moyes, Tg. Secuiesc
- prof. Ileana Iepure, Liceul Gheorghe Șincai, Cluj-Napoca
- prof. Adriana Moțcanu, Grupul Școlar Tomis, Constanța
- prof. Geta Popovici, Casa Corpului Didactic, Bacău
- prof. Maria Tomoiu, Liceul Ecaterina Teodoroiu, Tg. Jiu
- prof. Darius Borovic- Ivanov, Liceul N. Lenau, Timișoara
- prof. Mircea Busuiocescu, Liceul „Frații Buzești”, Craiova